

Poznámka: Graf vytvořen v programovacím jazyku R pomocí balíčku „jtools“ z regresního modelu pomocí balíčku „lme4“. Nestandardizované hodnoty v grafu.

Se socioekonomickým statusem může částečně souviset i deklarace toho, zda se podle rodičů jejich dítě chystá v příštím školním roce hlásit na víceleté gymnázium. Žák, jehož rodič uvedl, že se na gymnázium přihlásí, dosahuje vyššího skóre v porovnání se žákem, jehož rodič vyjádřil pochybnost či podobný záměr vyloučil úplně. Samotná korelace mezi úmyslem poslat dítě na gymnázium a SES je středně silná (viz graf č. 8 korelační matice). To stejné platí u vztahu mezi touto deklarací a výsledným skóre z testu čtenářské gramotnosti. Závisí pak na subjektivním posouzení toho, zda je tato asociace dostatečná, a neměla by být vyšší s ohledem na kompozici gymnázií z hlediska socioekonomického statusu žáků.

V základním modelu se při kontrole dalších proměnných ukazuje, že statisticky významný efekt má pohlaví žáka. Dívky dosahují lepšího skóre ve čtení. Avšak v dalších modelech koeficient statisticky významný není. To je dáno zahrnutím proměnných, které jsou částečně korelované jak s pohlavím, tak s výsledným skóre. Pokud do modelů v dalších kapitolách vložíme například proměnné z oblasti předškolní výchovy a vzdělávání žáků, efekt pohlaví na výsledky vymizí.

Dřívější zjištění České školní inspekce i mnohé zahraniční studie poukazují na důležitost dobrého psychického rozpoložení žáků. Ukázalo se, že špatné pocity žáka, nespokojenost, pocity vyčlenění z kolektivu, či dokonce šikana mohou mít negativní efekt na dosahované výsledky. Proměnné měřící to, jak žák subjektivně vnímá své zapadnutí do školy a šikanu ze strany spolužáků, proto byly zahrnuty i do modelu pro základní zjištění. V něm se prokázala významná negativní souvislost mezi vnímáním šikany žáka a výsledky ve čtení. Efekt zapadnutí do školy není ve vztahu k výsledkům významný, nicméně to může být ovlivněno i jistou mírou korelace (viz graf č. 8) mezi sledovanými proměnnými. Celkově se tak dá říci, že to, jak se žáci ve škole cítí, souvisí s tím, jakých studijních výsledků dosahují.